

5-4-2024

(मराठी रुपांतर)

[वेळ: २. १/२ तास]

[गुण:८०]

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य
२) प्रत्येक प्रश्नाला २० गुण आहेत.

१. अ) स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील व्यावसायिक वर्गाच्या राजकीय भूमिकेचे विश्लेषण करा. २०

किंवा

१. ब) महाराष्ट्रातील सहकार क्षेत्राच्या राजकारणातील भूमिकेचे मूल्यमापन करा. २०

२. अ) महाराष्ट्राच्या राजकारणातील शिवसेना पक्ष दुभंगण्याची कारणे आणि भूमिका स्पष्ट करा. २०

किंवा

२. ब) महाराष्ट्रातील काँग्रेस - राष्ट्रवादी - शिवसेना आघाडीच्या राजकारणाचे विश्लेषण करा. २०

३. अ) महाराष्ट्राच्या राजकारणातील आदिवासी समुदायाच्या राजकारणाची चर्चा करा. २०

किंवा

३. ब) शेतकरी चळवळीतील 'शेतकरी संघटनेच्या' भूमिकेचे सविस्तर विवेचन करा. २०

४. अ) महाराष्ट्रातील पर्यायी विकासात्मक प्रतिमानांची चर्चा करा. २०

किंवा

४. ब) पर्यावरण संरक्षण आणि संवर्धनातील स्वयंसेवी संस्थांच्या भूमिकेची चर्चा करा. २०

[2 .1/2 Hours]

[Marks: 80]

Please check whether you have got the right question paper.

1. a) Analyse the role of Business Class in Politics in the post independence period. 20

OR

1. b) Evaluate the role of cooperative sector in politics in Maharashtra. 20

2. a) Explain the reasons and role of Shiv Sena party split in Maharashtra politics. 20

OR

2. b) Analyze the politics of the Congress-Nationalist-Shiv Sena alliance in Maharashtra. 20

3. a) Discuss the role of Tribals in politics of Maharashtra. 20

OR

3. b) Elaborate the role of Shetkari Sanghatna in Farmers Movement. 20

4. a) Discuss about the alternative development models in Maharashtra 20

OR.

4. b) Discuss the role of Voluntary organisations for the protection of environment. 20
